

Румяна Танкова
Зорница Николова Гоган
Веселина Семерджиева-Митърчева

Български език

2. А1.2
клас

Учебно помагало
за подпомагане на обучението,
организирано в чужбина

ПРОСВЕТА
ОСНОВАНО 1945

Указание за учителя

Учебното помагало осигурява обучението по първия модул „Български език като втори – ниво А 1.2“ от учебната програма по български език и литература за втори клас за обучението, организирано в чужбина. В него се доразвиват знанията и уменията за правилна употреба на българския език, усвоени чрез обучението в първи клас.

Новото знание е въведено на практическа основа и е представено чрез задачи, в които илюстрациите са на зелен фон. То се усвоява чрез система от дейности, които са основа както за упражняване на граматически правилна българска реч, така и за обогатяване на речниковия запас.

Помагалото има и електронен вариант – в него са включени допълнителни задачи, които разширяват методическия апарат и осигуряват по-голяма вариативност на уроците.

В помощ при преподаването е и книгата за учителя, поместена на сайта на издателството. Тя съдържа подробни разработки на всички уроци. В нея са предложени и учебни задачи, които може да бъдат използвани по преценка на учителя като допълнителна работа към всяка от темите.

Символи

допълнителна задача

Преговор на наугенното в първи клас

1 Добавете пропуснатите думи.

аз играя

_____ играеш

_____ играе

_____ играе

_____ играе

_____ играем

_____ играете

_____ играят

аз реда

ти _____

той _____

тя _____

то _____

ние _____

вие _____

те _____

2 Продължете по образца.

аз съм ученик

ти _____ ученик

той _____ ученик

тя _____ ученичка

то _____ ученик

ние _____ ученици

вие _____ ученици

те _____ ученици

3 Препишете само думите в множествено число.

спагети

бонбони

диня

бисквити

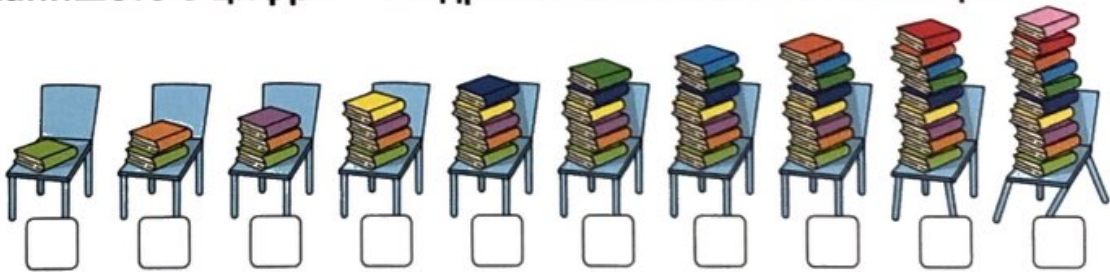

банани

4 Препишете думите на правилното място в колонките.

5 По колко книги има на всеки стол? Прегоройте на глас и напишете с цифри в квадратчетата. А колко са общо?

6 За какво разговарят героите? Какви въпроси си задават? Добавете на правилното място думите *кой, коя, кое, кои*.

Кое сако ти харесва?
 _____ *риза да одлека?*
 _____ *яке е по-удобно?*
 _____ *обувки да обуя?*
 _____ *панталон е по-хубав?*
 _____ *блуза е чиста?*
 _____ *дрехи са нови?*
 _____ *горати са твои?*

★ Измислете и напишете въпроси по свой избор.

1 Кой с кого разговаря? Изиграйте по двойки.

2 Сравнете и добавете в изреченията.

_____ е жълт.
_____ са цветни.

3 Препишете разговора.

4 Оградете правилната дума.

5 Допишете изреченията.

Този _____
 Тези _____

Този _____
 Тези _____

6 Какъв цвят са тези чорапи? Напишете по образеца.

Този чорап е _____

Тези чорапи са _____

Думите този, тази, това и тези

- 1** Каква е разликата?
Сравнете и добавете на правилното място.

<p>ТОЙ</p> <p>ТОЗИ петел</p>	<p>ТЯ</p> <p>ТАЗИ кокошка</p>	<p>ТО</p> <p>ТОВА пиле</p>
--	---	--

_____ е шарен.
 _____ е пъстра.
 _____ е жълто.

- 2** Прочетете, обсъдете и изиграйте диалога.

Коя книга
е интересна?

Ето тази книга
е интересна.

- 3** Коя от думите трябва да се добави? Напишете.

ТОЗИ

ТАЗИ

ТОВА

_____ круша _____ лимон _____ ябълка _____ грозде

4 Добавете този, тази, това или тези в изреченията.

_____ е хубав.
_____ е хубав.
_____ е хубава.
_____ е хубава.
_____ е хубаво.
_____ са хубави.
_____ дрехи са хубави.

5 Отговорете на въпросите, като следвате образца.

Коя рисунка е хубава?

Тази рисунка е хубава.

Кой куфар е детски?

Коя стая е голяма?

Кое дете е послушно?

Кои обувки са зимни?

Кой урок е лесен?

Коя книга е интересна?

Кое цвете е за мама?

Кои игри са хубави?

6 Прочетете и измислете подобни разговори с изразите този подарък, тази кукла, това камионче, тези играчки.

Това зайче
за мен ли е?

Не, това зайче
е за мен!

- 1 Прочетете, обсъдете и посочете подобни примери.

- 2 Каква е разликата?
Добавете пропуснатата дума в изреченията.

Този щъркел е _____ Онзи щъркел е _____

- 3 Кои думи са разменили местата си?
Напишете изреченията правилно.

Онзи град е близо.
Този град е далече.

Онези дървета са близо.
Тези дървета са далече.

- 4 За какво мечтае момчето? Ще разберете, ако подредите правилно неговите думи в две изречения.

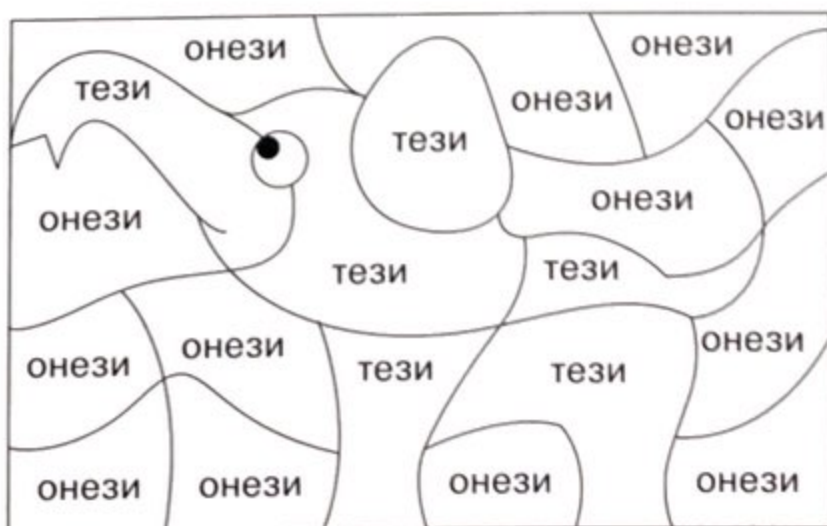
този не телефон ми харесва
искам като в магазина онзи

5 Сравнете и напишете на правилното място.

_____ кълват близо до нас.
 _____ ни гледат отдалече.

6 Оцветете двете думи с посочените цветове.

7 Добавете онзи или онези.

_____ автобус е стар.
 _____ автобуси са нови.
 _____ мъж е шофьор.
 _____ мъже са пътници.
 _____ ученици са послушни.
 _____ ученик е палав.

Думите онзи, онази, онова и онези

1 Прочетете, сравнете, обяснете.

2 Изберете подходящата дума и я напишете.

онзи

онази

онова

онези

Вземи _____ кокал.
 Вземи _____ топка.
 Вземи _____ клонге.
 Вземи _____ пръчки.

3 Напишете думите на правилното място.

бонбони

торта

сладолед

кексче

Колко струва онази _____?
 А онова _____ скъпо ли е?
 Онези _____ шоколадови ли са?
 А онзи _____ сьетанов ли е?

★ Съставете подобни изречения.

- 4** Изиграйте по двойки и измислете продължение на разговора, като използвате думите *онзи, онази, онова, онези*.

- 5** Отговорете, като използвате думите *онзи, онази, онова* или *онези*.

Кой трамвай е за гарата? Онзи трамвай е за гарата.

Кой завод е опасен?

Коя рокля е хубава?

Кое коте е палаво?

Кои сандвичи са вкусни?

Кой кошот е от джуми?

Коя кутлия е празна?

Кое куче е добро?

Кои ябълки са сладки?

- 6** Кои думи са сгрешени? Напишете изразите правилно.

онзи кукла

онази топка

онзи самолет

онзи пате

онези барабан

онази мече

онези кубчета

онова коли

Душите ме, те, го, я, ни, ви, ги

1 Прочетете по роли и запомнете подчертаните думи.

Какво **те** боли? Какво **ви** боли?

 Боли **ме** зъб. Боли **ни** глава.

★ Кои от посочените думи не са употребени в диалога?
Подчертайте ги.

ме те го я ни ви ги

2 Добавете пропуснатите думи.

Мама **ме** прегръща. Тя _____ обига.
Мама **те** прегръща. Тя _____ обига.
Мама **го** прегръща. Тя _____ обига.
Мама **я** прегръща. Тя _____ обига.

Татко **ни** прегръща. Той _____ обига.
Татко **ви** прегръща. Той _____ обига.
Татко **ги** прегръща. Той _____ обига.

3 Разделете думите и ги напишете правилно.

търсятше _____
търсимиго _____
търсишия _____
търсимиите _____
търсяви _____

сниманиги _____
сниматше _____
снимаго _____
сниматни _____
сниматви _____

4 Прочетете диалозите и определете мястото на посочените думи. Напишете ги.

го я го ги

Къде е панталонът? Ето _____.

Къде е гантата? Ето _____.

Къде са обувките? Ето _____.

Къде е куклето? Ето _____.

5 Кои две думи са сгрешени? Напишете изреченията правилно.

Котката е кротка и аз ги галя.

Обичам кучето и често я разхождам.

6 Съставете изречения с изразите
каня те, учат ни, моля го, питам я.

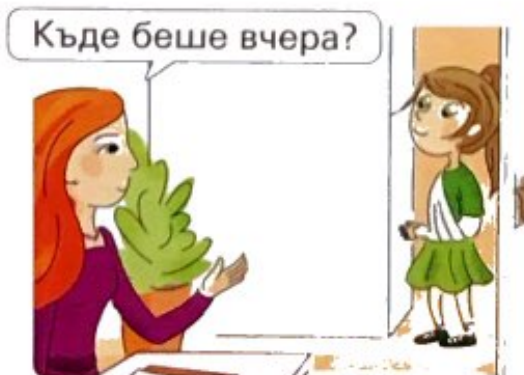
1 Прочетете, сравнете и съставете подобни изречения.

<p>преди</p> <p>Аз бях палаво дете. И аз бях палаво дете.</p>	<p>сега</p> <p>Сега съм отличен ученик. И аз сега съм отлична ученичка.</p>
---	--

2 С помощта на образца добавете липсващите думи.

аз бях	аз бях малък	той беше послушен
ти беше	ти _____ малък	те _____
той беше	той _____ малък	тя _____
тя беше	тя _____ малка	аз _____
то беше	то _____ малко	ние _____
ние бяхме	ние _____ малки	ти _____
вие бяхте	вие _____ малки	то _____
те бяха	те _____ малки	вие _____

3 Кои думи трябва да се добавят? Напишете ги.

Вчера аз _____ на пързалката и се нараних. Татко и майка _____ много разтревожени и отидохме на лекар. Той _____ много внимателен. Дадде ми лекарства. Те _____ горчиви, но аз _____ смела и ги изпих.

4 Добавете думите.

Аз не бях в България, а бях у дома.
 Той _____ у дома, а _____ в България.
 Ние _____ в България, а _____ на лагер.
 Тя _____ на лагер, а _____ в България.
 Те _____ в България, а _____ на море.
 Вие _____ на море, а _____ на планина.

5 Подредете думите в изречения и ги напишете.
 Изиграйте диалога.

на училище ти ли беше _____ ли вие бяхте на разходка
 Васко беше с ли вас _____

6 Допълнете въпросите и отговорете,
 като продължите написаното.

Тя беше ли тъжен? Да, аз бях тъжен.
 Той _____ тъжен? Не, той не беше тъжен.
 Тя _____ тъжна? Да, тя _____
 То _____ тъжно? Не, то _____
 Те _____ тъжни? Не, те _____

1 Прочетете, сравнете, обяснете.

преди	сега	после
		
През зимата беше много студено.	През пролетта е много приятно.	През лятото ще бъде много горещо.

2 Продължете диалога. За какви професии мечтаете вие?

Аз ще съм лекарка.

Аз ще съм полицай.

Ние ще сме учители.

Аз ще бъда шампион по шах.

О, ние ще бъдем горди с теб!

А ти каква ще бъдеш?

Какви ще сте, като пораснете?

3 Прочетете, запомнете, допълнете.

аз ще съм
ти ще си
той ще е
тя ще е
то ще е
ние ще сме
вие ще сте
те ще са

той ще е

ние

аз

те

ми

вие

аз ще бъда
ти ще бъдеш
той ще бъде
тя ще бъде
то ще бъде
ние ще бъдем
вие ще бъдете
те ще бъдат

вие ще бъдете

аз

ние

ми

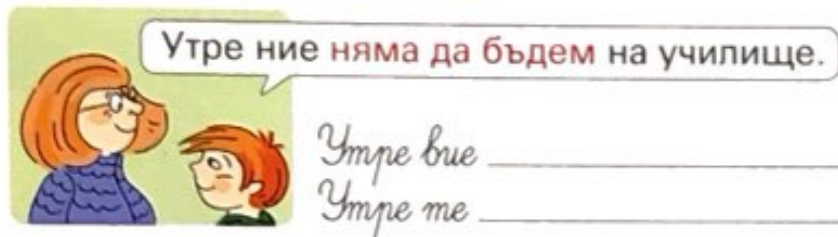
те

тя

4 Прочетете, запомнете, допълнете.

Утре ти _____ у дома.
Утре мой _____ у дома.
Утре тя _____ у дома.

Утре вие _____
Утре те _____

5 Продължете написаното, като следвате образца.

Ти ли ще _____ капитан?
Мой ли _____ Вие ще бъдете ли на _____
Тя _____ Те _____

6 Коя от двете думи в скобите е правилна?
Подчертайте я и препишете изреченията.

Утре аз (ще бъде, ще бъда) на карате. С мен (ще бъдат, ще бъдем) Катя и Борис. В сряда ние отново (ще бъдат, ще бъдем) на тренировка. Скоро (ще бъде, ще бъдеш) нашето състезание. Вие (ще бъдем, ще бъдете) ли с нас?

- 1 Прочетете диалога и го изиграйте по двойки. Препишете двете изречения едно под друго.

- 2 Сравнете двойките думи, допълнете и запомнете.

- 3 Следвайте образца и добавете пропуснатото.

стая – стаята

ръка – _____

пелка – _____

кълца – _____

луна – _____

лаица – _____

вана – _____

кола – _____

врата – _____

пица – _____

жена – _____

глава – _____

- 4 Открийте в текста десет членувани думи. Подчертайте ги.

Помощници

Ваня и Жоро са в кухнята. Днес те приготвят вечерята. Ваня сготви супата и опече рибата. Жоро направи салатата и украси тортата. Сложиха покривката на масата и подредиха храната. Изненадата за мама и тате вече е готова.

5 Кой какво прави? Подредете думите в изречения.

бабата
градината
полива

котката
вазата
сгупи

разглежда
учителката
рисушката

майка
топката
рита

6 Добавете подходящ край на думите.

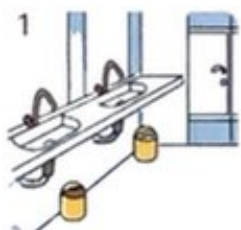
Животните във ферма _____
са важни за нас.
Кокешка _____ снася яйца.
Крава _____ и овца _____
ни дават мляко. Коза _____
също е полезно животно.
Котка _____ обазе по цял ден
спи на поляна _____.
Само понякога играе на
гоненица с мляка _____.

7 Съставете четири кратки изречения с думите
масата, кутията, рибката, терасата.

- 1 Къде е котето? Прочетете, сравнете. Посочете подобни примери с предмети и мебели от вашата класна стая.

- 2 Кой къде се намира? Допишете.

в тоалетната

_____ коридора

_____ столовата

_____ баннищата

- ★ Измислете имена на децата и съставете изречения.

- 3 Отговорете на въпросите, като използвате думата в.

Къде е храната?

Къде се качва момчето?

Къде са децата?

4 Напишете изречения по картинките.

поставя **на** стената

седи _____ дивана

СТОИ _____ клона

кацна _____ покрива

5 Кое къде трябва да се постави? Свържете и обяснете.

6 Къде са героите? До какво са застанали? Добавете думата.

Ескимосът седи **до** огъня.
 Полицията стои _____ колата.

Пързалят се един _____ друг.
 Разхождат се един _____ друг.

1 Къде е слънцето? Разгледайте, прочетете и сравнете.

пред

зад

над

2 Къде е момичето? Към всяка картинка напишете изречение, като използвате думата *пред*.

къщата

Тое _____

КИНО

КИНОТО

Тое _____

стадиона

Тое _____

УЧИЛИЩЕ

училището

Тое _____

3 Къде се крият децата? Коя дума трябва да се напише? Добавете я и съставете изречения по картинките.

вратата

оградата

пердето

дървото

Думи за място - пред, зад, над

1 Къде е слънцето? Разгледайте, прочетете и сравнете.

пред

зад

над

2 Къде е момичето? Към всяка картинка напишете изречение, като използвате думата *пред*.

къщата

Тое _____

киното

Тое _____

стадиона

Тое _____

училището

Тое _____

3 Къде се крият децата? Коя дума трябва да се напише? Добавете я и съставете изречения по картинките.

_____ вратата

_____ оградата

_____ пердето

_____ дървото

- 4** Пред кого стоят децата? Какво държат зад гърба си?
Защо? Разкажете и напишете.

- 5** Кои картинки са свързани с думата *над*?
Отбележете ги със знак ✓.

- ★ Допишете изреченията.

Делфините скачат _____ морето.

Птиците летят _____ гората.

Мостът е _____ реката.

- 6** Свържете думите с картинките. Съставете с тях изречения.

зад пред над пред

Думи за място - между, срещу, около

1 Прочетете, препишете, запомнете.

2 Кой между кого е? Напишете пропуснатите думи.

Рени

Митко

Валя

Роси

Стоян

Галя

Митко е _____ Рени и Валя.

Валя е _____ Митко и _____.

Роси е _____ и _____.

Стоян е _____.

3 Проследете пътя. Между какво минава той? Напишете в правилния ред. Колко пъти ще използвате думата между?

Пътят минава _____

- 4** Кой срещу кого е застанал? Измислете имена на героите и съставете изречения с израза *един срещу друг*.

На стадиона _____

На игрището _____

На малката _____

На масата _____

- 5** Къде са героите? Напишете изреченията, като използвате думата *около*.

обикаля

гонят се

танцуват

- 6** Добавете на правилното място думите *между*, *срещу* и *около*.

Нина беше на детския картинг.

_____ нея обикаляха много коли.

Тя внимателно минаваше _____

тях и се забавляваше. Изведнъж се дръсна.

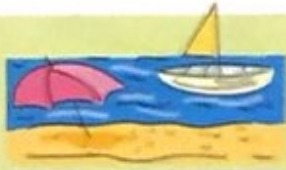
Колата на Уво беше точно _____ нея.

Децата се засмяха и продължиха играта.

- 1 През кой сезон изглежда така природата?
Прочетете и свържете.

през лятото

през пролетта

през зимата

през есента

- 2 Съставете изречения по картинките,
като използвате думата *през*.

Деца *през* зимата

Деца *през* лятото

- ★ Измислете подобни изречения.

- 3 Разгледайте и отговорете на въпросите.

през пролетта

през деня

през нощта

през ваканцията

Кога птиците се връщат от юг? _____

Кога грее слънцето? _____

Кога светят звездите? _____

Кога ходим на море? _____

- 4** За какво разговарят героите?
Разделете се по двойки и продължете диалога за дните от седмицата.

в понеделник
във вторник
в сряда
в четвъртък
в петък
в събота
в неделя

- ★** В кой ден имате посочените учебни предмети? Напишете.

спорт _____ математика _____
история _____ български език _____
музика _____ рисуване _____

- 5** В колко часа върши действията героят? Напишете.

става _____

закусва _____

одежда _____

чете _____

вечеря _____

ляга _____

- 6** Какво правите през свободното си време?
Опишете по часове, като използвате думите *през* и *в*.

1 Означете вярното със знак ✓.

 в

 над

 на

 пред

 зад

 до

 между

 срещу

 около

★ Кои две думи не отговарят на картинката?
Напишете изречения с тях.

2 Как са подредени децата в класната стая?
А къде е тяхната учителка?
Разкажете за всеки, като използвате
думите *пред, зад, до*.

Роси е _____ Ники и _____ Иван.
Ники е _____ Роси и _____ Галя.
Иван е _____ Галя и _____ Роси.
Галя е _____ Иван и _____ Ники.
Учителката е _____ децата.

★ Къде е твоето място в класната стая?
Кои деца са около теб? Разкажи и напиши.

3 Къде е топката? Свържете с правилната дума.

над между в срещу

4 Кое къде трябва да се постави? Напишете изречения.

5 Отговорете на въпросите *През кой сезон?* и *В колко часа?*.

Кога е Коледа?

Кога е Великден?

Кога започва учебната година?

Кога започва
първият учебен час?

Кога приключва учебният ден?

- 1 Прочетете и сравнете. При кое цвете има разлика между последните букви? Изговорете го с една от трите думи – *един, една или едно*.

три минзухара
много минзухари

три теменужки
много теменужки

три кокичета
много кокичета

Когато е посочен точен брой предмети, растения или животни, думата от мъжки род завършва с буква **а**, а не с буква **и**.

- 2 Добавете пропуснатото, като следвате образеца.

три стола

четири _____

пет _____

шест _____

седем _____

15 бонбона

20 _____

35 _____

52 _____

100 _____

- 3 Препишете изразите.

един
молив

пет
молива

много
моливи

един
орех

три
ореха

много
орехи

- ★ Добавете думите *вагон* и *мотор* по правилния начин.

шест _____

осем _____

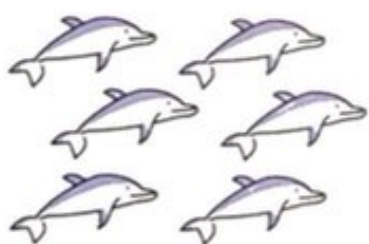
много _____

седем _____

девет _____

много _____

4 Отговорете на въпросите.

Колко делфина?

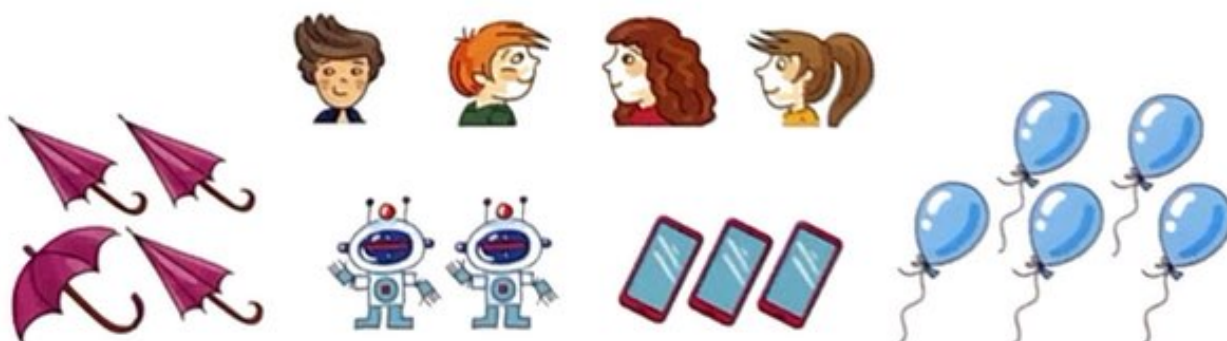

Колко папагала?

Колко заека?

5 Кой какво има? По колко? Свържете по ваш избор.
Измислете имена на децата и напишете изреченията.

6 Кой ще напише най-много подобни изрази с други числа?

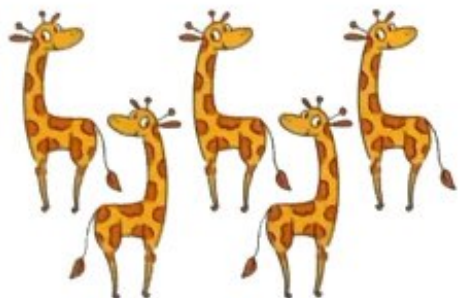

два часовника

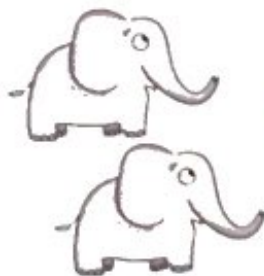
- 1 Припомнете си правилото и добавете пропуснатите думи. Напишете примери.

Когато е посочен _____ брой на предмети,
 _____ или животни, думата от
 _____ род завършва с буква _____.

- 2 Пребройте и добавете пропуснатото.

_____ жираф

_____ слон

_____ тигри

- ★ Продължете изречението.

В зоопарка има _____

- 3 С какво ще напълнят децата количката? Прочетете и подчертайте вярното. Разкажете какво пазарувате вие.

шест домата
 шест домати

пет портокали
 пет портокала

седем моркови
 седем моркова

три лимона
 три лимони

4 Кой от вас с какво е пътувал? Отбележете със знак ✓.

самолет

кораб

влак

автобус

★ Напишете тези думи заедно с думи за брой по ваш избор.

5 Какво поръчват децата? Открийте техните грешки. Напишете правилно. Добавете и свои примери.

два сандвичи

три сладоледи

пет сока

четири банани

6 Напишете вярно думите в изразите и съставете изречения.

лаптоп

шоколад

два _____
три _____
пет _____
много _____

13 _____
22 _____
45 _____
много _____

1 Разгледайте, прочетете, сравнете.

2 Кои са животните? Посочете техните малки.
Коя от двете думи е за тях? Подчертайте я.

3 Следвайте образеца и напишете думите.

фенер - фенерче

дашат - _____

малкив - _____

кръг - _____

мъшон - _____

горан - _____

лист - _____

банан - _____

дондон - _____

диок - _____

куд - _____

далфин - _____

мост - _____

нож - _____

морков - _____

елен - _____

балон - _____

камън - _____

зъб - _____

град - _____

кораб - _____

- 4** Каква е разликата между двойките думи?
Прочетете, обяснете, посочете и други примери.

- 5** Променете думите по посочения образец.

буква - буквичка река - _____ рокля - _____
 звезда - _____ пала - _____ кърпа - _____
 врата - _____ маса - _____ сестра - _____

- 6** Препишете, като замените думите в скобите с техни умалителни.

В близката (гора) една (коза) с дълга (брада)
пасе хрущява (трева).

- 7** Кои думи са умалителни? Отбележете със знак ✓.

Какво научихме във втори клас (преговор)

1 Добавете думите тази или онази.

1 _____ топка твоя ли е?

2 Не, _____ топка не е моя.

3 Моя е _____ топка, с която играе _____ майmunка.

2 Напишете думите на правилното място.

те
го
ме
я
ви
ги

— Мама _____ да отпери компютъра.
Остави _____ и ела да вечеряш.
— Играта много _____ забавява.
Нека да _____ договорим.
— Добре! Вземете брат си. Чакаме _____
двамата в кухнята. Ще пишете постъпки
и трябва да _____ поспрем дъщеря.

3 Разделете думите и ги напишете на правилните места в таблицата.

дъщеря
баща
майка
баба
дедо

дех оти ще бъде ще оти

4 Как завършват думите? Допишете ги.

Котка _____ преобърна всичко в стая _____.
Скоги на лампа _____ и накриви картинна _____.
Скъса завеса _____ и събори книга _____.
Накрая палавница _____ се ушори и игра _____ свърши.

5 Отбележете със знак ✓ вярното и съставете изречения.

	☐ над		☐ на		☐ между
	☐ в		☐ до		☐ срещу
	☐ пред		☐ зад		☐ около
стои		спи		е	

6 Кога се събуждате и заспите през учебно време? А през ваканцията? Нарисувайте стрелките и допишете изреченията.

	_____ учебната година се събуждам _____	
	_____ часа и заспивам _____	
	_____ ваканцията ставам _____	
	_____ часа и лягам _____	

7 Добавете пропуснатото.

Два пингвин _____ изям десет бондон _____, шест сладкиз _____
и четири шоколад _____. Те изям половината и останали
_____ бондон _____, _____ сладкиз _____ и _____ шоколад _____.

8 Допишете думите и съставете изречения с тях.

			
малко ослов _____	малко кораб _____	малка _____	малка _____

Съдържание

Указание за учителя	3
1 Преговор на наученото в първи клас	4
2 Думите <i>този и тези</i>	6
3 Думите <i>този, тази, това и тези</i>	8
4 Думите <i>онзи и онези</i>	10
5 Думите <i>онзи, онази, онова и онези</i>	12
6 Думите <i>ме, те, го, я, ни, ви, ги</i>	14
7 Думата <i>съм</i> в минало време	16
8 Думата <i>съм</i> в бъдеще време	18
9 Членуване на думите	20
10 Думи за място – <i>в, на, до</i>	22
11 Думи за място – <i>пред, зад, над</i>	24
12 Думи за място – <i>между, срещу, около</i>	26
13 Думи за време – <i>през, в</i>	28
14 Думи за място и за време (преговор)	30
15 Думите от мъжки род след числителни имена	32
16 Броим и пишем правилно	34
17 Умалителни имена	36
18 Какво научихме във втори клас (преговор)	38

Румяна Танкова
Зорница Николова Гоган
Веселина Семерджиева-Митърчева

Български
език

2. A1.2
клас

Учебно помагало
за подпомагане на обучението,
организирано в чужбина

ISBN 978-954-01-3939-5

9 789540 139395

www.prosveta.bg • www.e-uchebnik.bg

Българска група
ПРОСВЕТА
е член на Асоциацията
на европейските
издатели на учебници

EUROPEAN
EDUCATIONAL
PUBLISHERS
GROUP